

Sociální pedagog ve škole

Pozice ve školním prostředí

Sociální pedagog je odborná pedagogická pozice v základních, mateřských i středních školách. Pracuje se všemi žáky školy, na které preventivně působí a rozvíjí je v oblastech socio-emočního učení a sociálních dovedností. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou různým způsobem ohrožení, znevýhodnění, zanedbávání či se u nich vyskytuje náročné nebo rizikové chování.

Pozice sociálního pedagoga vytváří pomyslný most spolupráce mezi školou a rodinou žáka. Současně však spolupracuje také s celou sítí odborných institucí, jejichž služby cíleně nasměrovává potřebným rodinám žáků.

Role sociálního pedagoga

Cílem sociálního pedagoga je:

- zvýšit školní úspěšnost žáků
- snížit počet předčasných odchodů ze vzdělávání
- podpořit adaptaci žáků
- podpořit celkový wellbeing žáků
- prohloubit spolupráci mezi školou a rodinou žáků
- být partnerem pro rodiny žáků
- být odbornou podporou pro pedagogické pracovníky

Sociální pedagog ve škole

Cílová skupina sociálního pedagoga

- **Žáci školy**
 - Žáci se sociálním znevýhodněním
 - Žáci v náhradní rodinné péči
 - Žáci v obtížných životních situacích
 - Žáci s náročným chováním
 - Žáci s odlišnými životními či kulturními podmínkami
 - Žáci různě ohrožení či zanedbávaní
- **Rodiny žáků**
- **Pedagogičtí pracovníci**
- **Komunita**

Smysl pozice sociálního pedagoga

Sociální pedagog je jediná pozice ve škole, která se v intenzivní míře věnuje práci s rodinným prostředím žáka. Díky své neučitelské pozici má jedinečné postavení. Přináší do školy takové metody a nástroje, které umožňují komplexní předcházení i aktivní řešení výzev, kterým v současné době školy čelí.

Sociální pedagog ve škole

Činnosti sociálního pedagoga

- vyhledává a identifikuje žáky se sociálním a jiným znevýhodněním, žáky zanedbávané, ohrožené atd.
- předchází vzniku agresivního chování, šikany a dalšího rizikového chování
- vytváří a realizuje preventivní programy pro třídní kolektivy
- diagnostikuje vztahy a nenaplněné potřeby ve třídě i škole
- podporuje a udržuje wellbeing v celé škole
- odhaluje a řeší příčiny problémů ve škole i v rodinách
- intenzivně pracuje s rodinou žáka a motivuje ji k pozitivní změně
- poskytuje konzultace a metodicky vede pedagogy
- spolupracuje s odbornými organizacemi a vytváří podpůrnou síť pomoci pro žáky a jejich rodiny
- organizuje vzdělávací a volnočasové aktivity i akce

Sociální pedagog ve škole

Přínosy pozice sociálního pedagoga

Pro žáky

- Včasná identifikace zanedbávaných, znevýhodněných a jinak ohrožených dětí a stanovení vhodné podpory
- Podpora žáků při adaptaci, socializaci a motivaci ke vzdělávání a seberozvoji.
- Poskytování pomoci žákům s náročným či rizikovým chováním nebo žákům ohroženým
- Rozvoj sociálních dovedností a socio-emočního učení žáků
- Podpora třídního klimatu i klimatu školy a budování optimálního wellbingu žáků

Pro rodiny žáků

- Podpora rodin v náročných životních situacích
- Poskytování poradenství včetně odkázání na vhodnou podpůrnou službu
- Posilování rodičovských kompetencí

Pro pedagogické pracovníky a pro školu

- Odborná metodická i kolegiální podpora pro pedagogické pracovníky
- Navazování a zajišťování spolupráce a komunikace mezi školou a rodinami žáků, zvláště těch, které dlouhodobě nespolupracují
- Zajišťování spolupráce s externími subjekty, síťování odborníků a podpůrných služeb, case-management

Pro stát a společnost

- Snižování předčasných odchodů ze vzdělávání, zvyšování vzdělanosti společnosti
- Značné přínosy pro ekonomiku státu (vyšší výběr daní, nižší náklady na sociální a zdravotní služby aj.)

Sociální pedagog ve škole

Sociální pedagog NENÍ sociální pracovník

Sociální pedagog ve škole

- metodicky vede a podporuje učitele při práci se žáky, obzvláště se žáky se sociálním a jiným znevýhodněním, žáky ohroženými aj.
- pracuje s třídami, vytváří a provádí preventivní programy zaměřené např. na předcházení šikany nebo řešení konfliktů
- řeší již vzniklé problémy, ale také se snaží, aby problém vůbec nevznikl
- rozvíjí osobnost a osobnostní kompetence jedince
- primárním cílem je intenzivní práce se žákem

Sociální pracovník ve škole

- nedisponuje kompetencemi pro metodické vedení učitelů
- nemá pedagogické vzdělání, nepracuje s třídami a třídní dynamikou
- nevytváří preventivní programy
- řeší vzniklé problémy, nepůsobí preventivně v takovém rozsahu
- primárním cílem je práce s rodičem

Sociální pedagog ve škole vykonává činnosti školské sociální práce, ale též přímou pedagogickou činnost.

Sociální pedagog ve škole

Porovnání stavu PŘED a PO zavedení pozice sociálního pedagoga do legislativy

PŘED

- nejistota ředitelů škol v náplni práce sociálního pedagoga, nepřiměřené či neadekvátní zneužívání činností sociálního pedagoga
- zvýšená administrativní činnost ředitelů škol
- nejednotné platové zařazení sociálních pedagogů, absence dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro sociální pedagogy
- neudržitelnost pozice sociálního pedagoga
- nízká osvěta mezi pedagogickými pracovníky o činnostech sociálního pedagoga
- sociální pedagog není součástí pedagogického sboru, což způsobuje komplikace při účasti na pedagogické radě, vykonávání dohledů na školních akcích aj.
- z důvodu nedostatku dovolené nutnost čerpat neplacené volno, např. o prázdninách

PO

- srozumitelná a jednotná náplň práce sociálního pedagoga, adekvátní využívání pozice
- úbytek administrativní činnosti ředitelů škol
- jednotně nastavené platové zařazení sociálního pedagoga, cílené DVPP
- větší udržitelnost pozice sociálního pedagoga
- významně větší osvěta mezi pedagogickými pracovníky o činnostech sociálního pedagoga
- sociální pedagog je součástí pedagogického sboru
- dostatek dovolené během prázdnin